

Een ode aan de Duitse taal

Dag van de Duitse taal 2022

Columns - 11 oktober 2022 - Auteur: Inge Jooris

Toen ik – ik schrik ervan om het neer te schrijven – zo’n kwarteeuw geleden begon aan mijn studies Germaanse Talen in Leuven, moesten we twee talen kiezen waarop we ons zouden focussen. We hadden de keuze tussen het Nederlands, Engels of Duits. Mij leek die keuze een *no-brainer*: uiteraard zou ik kiezen voor Engels en Duits. Toen het academiejaar begon en ik de studentenverdeling zag, bleek dat zo’n 85% van mijn medestudenten hadden gekozen voor Nederlands en Engels, zo’n 10% voor Nederlands en Duits, en de rest, ja, daar zat ik tussen.

Dat is toch verbazend, vond ik. Noem mij één taal die mooier, helderder, gestructureerd is dan het Duits en wiens zinnen dan ook nog eens een Klammerstruktur hebben – hulpwerkwoorden aan de ene kant, hoofdwerkwoorden aan de andere kant en zowat al de rest van de woorden daartussen. Hoe netjes!

Misschien is de liefde wel begonnen in het middelbaar. Wij hadden een Duitsleraar die het staccato-ritme van de taal en haar regels goed doorgrond had. *Aus, bei, mit, nach, seit, von, zu*, moesten we met z’n allen scanderen terwijl hij met zijn éénmeterlat op zijn bureau sloeg. Na die voorzetsels volgt sowieso een datief. Daar hoef je niet eens meer over na te denken. Mensen denken dat naamvallen ingewikkeld zijn. Ja, dat klopt een beetje, maar de Duitsers komen er ten minste voor uit dat ze naamvallen hebben, en ze hebben er regeltjes voor en eigenlijk best weinig uitzonderingen.

Wij hebben ook naamvallen hoor, maar we vegen ze onder de mat of hebben ze laten verwateren en noemen ze nu archaïsch. Denk maar aan: onze naamvallen hebben de *tand des tijds* niet doorstaan, *in ‘s lands belang* hebben we iets moois laten verkommeren. In de Vlaamse dialecten vind je nog wel naamvalschimmen terug maar *‘t is gene vette*.

Mensen die houden van sudoku’s of andere *brainteasers* kunnen best veel plezier beleven aan naamvallen. Er zijn een hele reeks denkpatronen die je moet doorlopen vooraleer je ze helemaal juist kan schrijven. Er is een verschil tussen: *Er geht in dem schönen Zimmer mit flämischen Wandteppichen* of *Er geht in das*

schöne Zimmer mit flämischen Wandteppichen. In de ene zin wandelt hij wat in de mooie kamer rond en in de andere zin gaat hij de mooie kamer binnen. Dat dat kan met gewoon wat sleutelen aan de uitgangen van woorden, daar kan ik oprecht gelukkig van worden.

De *Umlaut* die klanken verschuift, de Ringel-S waarbij de s'en over elkaar hangen, süß!

Tel daar dan nog eens de helderheid van de taal bij op. Als je zin hebt om je onder te dompelen in een bad van heldere klanken, zet dan die Tagesschau op. Elke dag opnieuw, op voorspelbare tijden, vertelt een net persoon in schoon *Hochdeutsch* je de belangrijkste gebeurtenissen van de dag. Wat ze vertellen is nooit helemaal wat je zou willen, maar dat wordt ruimschoots goedgeemaakt door de hemelheldere klanken die je ziel verluchten. De *Umlaut* die klanken verschuift, de Ringel-S waarbij de s'en over elkaar hangen, süß!

Ik probeer vaak mijn liefde voor de Duitse taal aan mensen over te brengen. Het is dezelfde liefde die ik voel voor mijn naam Inge. Ik heb heel lang gedacht dat ik een van de mooiste namen ter wereld had. Vaak had ik oprecht medelijden met mijn zus die Els heet. Een tijdje geleden dineerde ik met mijn beste vriendin, haar partner en ouders in een van de ballen van het Brusselse Atomium (echt een aanrader als je eens naar België komt). Het gesprek ging over namen. Bevlogen legde ik uit waarom ik mijn naam zo mooi vond. Inge is helder, kort en krachtig, klinkt als een klaterende bergrivier. De moeder van mijn vriendin proestte het uit. Wat bleek? Niemand rond de tafel vond Inge een mooie naam. En ze vonden al helemaal niet dat de naam klinkt als een klaterende bergrivier. Nou, dat was schrikken voor mij. De negen grote, stalen ballen van het Atomium, ook die waarin ik zat, donderden neer.

Diezelfde verbazing overvalt mij keer op keer als mijn liefdesverklaring voor de Duitse taal op een koude steen valt. Als zich medestrijders in mijn column herkennen: hou vol! De wereld heeft nood aan meer helderheid en structuur. En ook aan klaterende bergriviertjes.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/51621/een-ode-aan-de-duitse-taal>